

Lesing 1

Die Wêreld van die Nuwe Testament

Lesing doelwitte

Aan die einde van hierdie les moet jy:

- (1) Die geografie van palestina en die belangrikheid daarvan vir die Nuwe Testament.
- (2) Verstaan die historiese agtergrond van die Nuwe Testament.
- (3) Herken Romeinse, Griekse en Joodse invloede op die Nuwe Testament.
- (4) Waardeer die ou gebruike (tradisies) van die Nuwe Testament.

Lees Matteus 1:1-7; Lukas 1:1-5; 2:1-5.

- *Memoriseer Galasiërs 4:4-5 (2020)*

“...maar toe die tyd vervul is, het God sy Seun uitgestuur, gebore uit 'n vrou, gebore onder die wet, sodat Hy dié onder die wet kon loskoop, sodat ons as sy kinders aangeneem kon word.”

Die belangrikheid van geskiedenis en geografie vir die Nuwe Testament

- Die Christelike geloof is gegrond op historiese feite.
- Ons geloof is gewortel in die daede van God wat aktief is in die menslike geskiedenis en is gewortel in die lewe van Jesus wat “vlees geword het en onder ons gewoon het”

Christenskap is 'n historiese geloof; die Bybel is 'n geskiedkundige boek.

- Christenskap is baie anders as baie wêreldgodsdienste.
- Boeddhisme in wese dieselfde is sonder die Boeddha;
- Hindoeïsme is grootliks dieselfde sonder baie van sy gode.
- Die Christendom is egter leeg sonder die lewe, dood en opstanding van Jesus van Nasaret. “As Christus nie opgewek is nie, dan is ons prediking tevergeefs, en ook julle geloof tevergeefs.” 1Kor.15
- Christenskap is 'n historiese geloof; die Bybel is 'n geskiedkundige boek. Dit vertel nie legendes en mites nie; dit is 'n rekord van historiese gebeure.

Die Nuwe Testament is gegrond op 'n bepaalde tyd, plek en kultuur.

Die tyd is die eerste eeu n.C.; die plek is Palestina en die Romeinse wêreld; die kultuur is Joods, Grieks en Romeins.

Die Geografie van die Nuwe Testament

Palestina (Israel) is ongeveer 75 kilometer breed en 235 kilometer lank.

Alhoewel klein, was hierdie gebied op 'n strategiese plek vir die gebeure van die antieke geskiedenis. Sy ligging tussen Egipte in die suidweste, Sirië in die noorde, Assirië in die noordooste en Babilon in die ooste het dit 'n kruispad vir handel en 'n plek van strategiese militêre belang gemaak.

Vir 'n groot deel van sy bediening was die Jordaanrivier die mees oostelike grens van Jesus se reise. Hy het egter soms die See van Galilea oorgesteek om in die Trans-Jordaanse gebied te reis. Hierdie streek het die Dekapolis ("Tien Stede" wat gedurende die tydperk van Griekse oorheersing gestig is) en Perea ingesluit. Tot die verbasing van sy volgelinge was Jesus bereid om heidene in hierdie streek te dien. In Dekapolis en Perea het Jesus se dissipels wenke gesien van sy latere opdrag om en Samaria en tot aan die einde van die aarde".

Belangrike gebeure in die periode tussen die Ou en Nuwe Testament?

- 722 v.C Assirie voer Israel (Tien Stamme) in ballingskap weg
- 597 v.C. Nebukadneser voer Jode weg na Babilon
- 586 v.C. Jerusalem word oorgeneem en verwoes
- 539 v.C. Persiese Ryk neem Babiloniese Ryk oor (Kores)
- 538 v.C. Jode word toegelaat om terug te keer na hulle tuisland
- 515 v.C. Tempel is herbou
- 336 v.C. Griekse Ryk groei onder Alexander die Grote
- 333 v.C. Alexander verslaan die Persiese Ryk

Modern Map of the Middle East

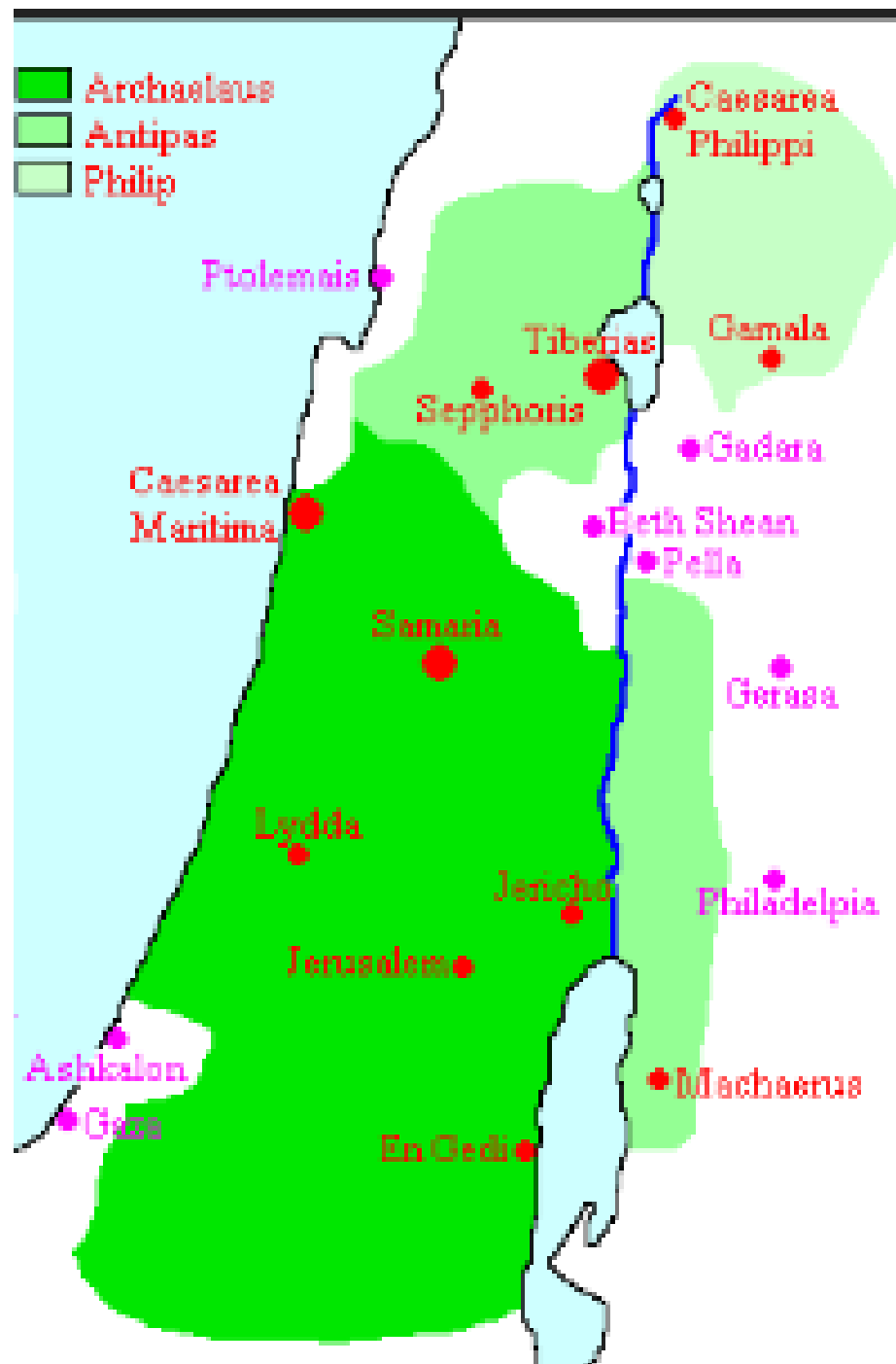
Possible path of the Israel captives
to Babylon circa 605 B.C.

- ❑ Alexander sterf vroeg en die Ryk word in 4 verdeel onder sy 4 generaals
- ❑ Die tydperk hierna bekend as “die donker eeue” vir die Jode
- ❑ Baie Jode trek na Egipte
- ❑ Antiochus IV Epiphanes heers vanaf 175 – 164 v.C.
- ❑ Rome kom in beheer van Palestina na Pompey's se oorwinning daaroor in 66
- ❑ Sluipmoord Julius Caesar 44 v.C.
- ❑ Keiser Augustus wie in die tyd van Jesus regeer. (40 v.C. – 14 n.C.) Pax Romana (200jaar vrede en goue tydperk)
- ❑ Herodes die Grote 72 v.C. – 4 n.C.

Herodes die Grote en sy seuns

- Herodes Archelaus beheer oor Judea, Samaria, and Idumea; (Matt.2:22)
- Herodes Antipas Galilea and Peraea; (Mat.14; Luke 3:19–20, 9:7–10, 13:31–33)
- Herodus Philipis Noord en Oos van die Jordaan Rivier; (Luk.3:1)
- Salome I (Herodus se suster Asdod Askelon, bo Jerigo en bo Ceaserea)

Die Kulturele Opset van die Nuwe Testament

God het Jesus na 'n wêreld gestuur wat deur drie verskillende kulture beïnvloed is. Elkeen van hierdie kulture het 'n belangrike impak op die wêreld van die Nuwe Testament gehad.

Die Griekse agtergrond van die Nuwe Testament - Die invloed van Alexander die Grote het lank na sy dood in 323 vC geduur. Miskien was sy mees blywende bydrae tot die Nuwe Testament die Griekse taal self. Grieks het 'n gemeenskaplike taal vir die verspreiding van die evangelie verskaf.

Die Romeinse kultuur waar die Nuwe Testament grootliks afspeel

Die Joodse Opset van die Nuwe Testament

- Volk onder verdrukking en Romeinse heerskapy met 'n koning onder beheer van Rome (Kliënte koning)
- Messiaanse verwagtinge
- Sinagoges
- Sosio-ekonomiese, godsdienstige en politieke spanning

Joodse Godsdienstige Groepe

Vier sienings van Judaïsme

Vier oorheersende godsdienstige groepe het ontstaan: Fariseërs, Sadduseërs, Essenes en Yweraars /Selote. Tydens sy bediening het Jesus waarskynlik met hulle almal omgegaan, sommige se harte aangeraak en onder andere gewelddadige haat aangewakker.

Fariseërs

Sadduseërs en Priesters

Skrifgeleerdes en die yweaars

Essenes

Fariseërs

Oorsprong

- Vind oorsprong van Hasidim-vryheidsvegters in die Makkabeër-era

Lidmaatskap: Middelklashandelaars tel ongeveer 6 000

Oortuigings

- Glo in die hele Ou Testament as wet
- Aanvaarde mondelinge interpretasie van die Ou Testament
- Geglo studie van Torah was die hoogste daad van aanbidding
- God se begeerte was dat sy volk die wet moes onderhou
- Geglo in liggaamlike opstanding en lewe na die dood

Praktyke

- Ondersteunde sinagoges vir Torah -studie en interpretasie
- Streng, gedetailleerde gehoorsaamheid aan mondelinge en geskrewe wet
- Het Rome as 'n noodsaaklike ewel aanvaar solank hulle toegelaat is om hul oortuigings te beoefen

Essenes

- **Oorsprong**

Makkabeërs se aanspraak op die hoëpriesterskap in ongeveer 170 nC geregistreer.

- **Lidmaatskap**

- Moontlik andersdenkende Sadduseërs of Fariseërs; verkies isolasie in die wildernis bo deelname aan tempeldienste onder leiding van korrupte priesters.

- **Oortuigings**

-Hulle moes hulle aan korrupsie onttrek

-Geglo dat ware priesters slegs van Sadok afstam

-Geglo in rigiede nakoming van die Torah

-Het geglo dat hulle gekies is om voor te berei op die naderende koms van die koninkryk van God

- **Praktyke**

-Gewerk aan die kopiëring en bestudering van die Torah

-Het in geïsoleerde gemeenskappe gewoon

-Deel eiendom en gemeenskaplike maaltye

-Beoefen rituele reiniging

Sadduseërs

Oorsprong

Stam af van Salomo se hoëpriester, Sadok, en het omstreeks 200 v.C. 'n faksie geword.

Lidmaatskap

Priesters wat ryk, aristokraties en dikwels Hellenisties was

Oortuigings

- Slegs die Torah as God se wet aanvaar
- Verwerp mondelinge tradisies
- Het geglo dat die tempel die enigste pad na God was
- Het nie in liggaamlike opstanding geglo nie

Praktyke

- Het die tempel en al sy seremonies bestuur
- Oorheers die Sanhedrin - die godsdienstige regerende raad
- Het 'n Hellenistiese, gegoede leefstyl geleef
- Romeinse steun ontvang

Yweraars

Oorsprong

- 'n Beweging wat in 6 nC teen 'n Romeinse sensus ontstaan het. en gelei deur Judas die Galileër

Lidmaatskap

- Ekstreme Fariseërs en godsdienstige Jode wat hoofsaaklik in Galilea woon

Oortuigings

- Teologie het gelyk soos dié van Fariseërs, maar hulle het geglo dat net God kon regeer

- Slawerny was die ergste euwel

- Belasting was slegs aan God verskuldig

- Het die heerskappy van Romeine gehaat

Praktyke

- Beoefen terrorisme teen Romeine

Maar toe die volheid van die tyd gekom het

Paulus se frase suggereer 'n swanger ma wat op die oomblik van geboorte wag. Op net die regte oomblik het God sy Seun na 'n wêreld gestuur wat goddelik voorberei is. Die wêreld was gereed...

Geografies. Palestina was 'n klein land op die kruispad van antieke kulture. Dit het 'n lanseerplatform verskaf vir die verspreiding van die evangelie na elke uithoek van die wêreld.

Histories. Die Romeinse Ryk het 'n voertuig vir die verspreiding van die evangelie voorsien.

Kultureel. 'n Unieke sintese van die Griekse taal, die Romeinse politieke stelsel en die Joodse godsdienstige tradisies het die goddelik aangewese omgewing vir die geboorte van die Christelike kerk verskaf.

God het geen moeite ontsien om die wêreld vir die evangelie voor te berei nie. Terwyl jy hierdie les voltooi, bid, "God, wat doen U om my wêreld voor te berei vir die bediening wat U aan my gegee het?"